

AIMO
MIINALAINEN

PORILAISIA MIELIKUVIA

ILOA JA HARMITUSTA

Iloa ja harmitusta;
mielikuvia Porista

© 2021 Aimo Miinalainen
Taitto ja kansi: Books on Demand
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-80-7863-0

Aimo Miinalainen

**Iloa ja harmitusta;
mielikuvia Porista**

Sisällys

Mennyttä	7
Ennen erilaista	9
Kouluja	18
<i>Äidin kanssa Köyliössä.....</i>	<i>24</i>
Tampereen elämäkoulu	27
<i>"Mitä emme tahdo, sitä emme tee!" .....</i>	<i>32</i>
Helsingin herrat	35
Porin mestarit	40
Ränni.....	48
Työn kokemuksia	50
Kutsuvieraana veronmaksajien piikkiin.....	56
<i>Veroja, maksuja, taksoja ja korotuksia lisää. Näinkö toimitaan jatkoksin?.....</i>	<i>56</i>
<i>"Juhannusvihta tulee Noormarkun Rudanmaasta .....</i>	<i>59</i>
Isä Aabrahamin helma.....	61
Julkinen talous ja kuntakilpailu	64
Kuntaimago	65
Kuntaliitoksia.....	69
<i>Myytit murtuivat kuntaliitoksessa .....</i>	<i>70</i>
<i>Maaherralla suuri rooli .....</i>	<i>70</i>
<i>Häviäjätkin voittivat .....</i>	<i>71</i>
<i>Kuntaliitosten mallilääni.....</i>	<i>72</i>

Matkailu avartaa.....	73
Kaupunginjohtajia	79
Muukalainen.....	82
Änkyröitä	85
Kun luovuus katosi.....	88
Hidas elämä	91
Ei mitään lööppiviihdettä.....	96
<i>Kulttuurielämys Veneskosken partaalta .....</i>	<i>96</i>
Pukumiehiä hyllyvässä todellisuudessa	98
Econia.....	103
Suomi-areena	106
Nostalgia.....	107
Kaupunkikulttuurin luomista	109
DDR-Suomi	111
Maakunta.....	113
Taloustaantuma, lama, romahdus.....	115
Kuntatalous.....	116
450-vuotijuhlat	117

Media.....	118
Narukerä	120
<i>Talkoot</i>	120
Järjestö	123
Päälliköt	125
Koronan kevät, kesä, syksy ja talvi	127
Tulevaa.....	131

Mennyttä

Savolais-karjalais-satakuntalaisena ei aina tunne olevansa mistään kotoisin. Mitenkään erikoiset silti eivät ole geenit. Perusporilaisena oppi kuitenkin paikallisen tyylin paremmin kuin muualta tullut. Ja satakuntalaisia oppii hyvin tuntemaan;

Esimerkiksi satakuntalaiseen Savo-Honkakosken sukuun on tullut törmänneeksi mitä ihmeellisimmissä yhteyksissä; naapureina, ystävinä, työkavereina ja harrastuksissa. Pomarkun retkireittien pitkospuiden kunnostusporukassa on pomarkkulainen Jorma kuulunut joukkoon. Naapurinamme Porin Impolassa olivat Heinäsuot ja heidän kanssaan olimme paljonkin tekemisissä aina molempien poismenoon saakka. Econia Oy:n palveluksessa ollessani Jari, yrityksen osaomistaja ja toinen perustajista, kantoi juhlatilaisuuksissa myös suvun merkkiä rinnassaan. Perhetuttavamme, porilainen yrittäjäperhe löytyy myös sukukirjasta kuten myös tuttu kiekkomies. Narukerän harrastuksissa ja Ikikerässä puurtaneita sukuun kuuluneita tuli samoissa harrastuksissa myös itselleni tutuksi.

Pienet on ympyrät. Satakunnan sukukunta on loppujen lopuksi suppea, kun mennään vaikkapa 1700-luvulle. Pikkukaupungissa pelataan sitä paitsi aina pientä.

Monta latua on tullut hiihtäneeksi ja monta juttua tullut aukaistuksi. Jos on sattunut mokia, niin todettu vain Ruotsista meille lainattu, ”Tekevälle sattuu”. Siinä jälkisukupolville pohtimista.

Henkilöhistorian kirjoittajan vaikea paikka. Monia polkuja tallanneena tajuaa, ettei mikään ole pysyvää. Eivät edes vastoinkäymiset. Mielen pohjalle jäänyt monta asiaa. Arkielämää tämä on ja sen sosiaalisia suhteita. Niitä, joita joku oikea historian kirjoittaja on pitänyt tärkeinä, mutta joista kuitenkin harvoin on kirjoittanut. Monta juttua on unohtunut, huonot asiat helpoimmin. Mutta vanhemmiten on oppinut inhomaan kaikkia niitä, jotka ylenkatsovat paitsi itseä niin myös muita.

Vaativattomat matkat ovat joskus parhaita. Helppo on muistaa, että kokemusperäinen historia on eräs historiantutkimuksen alalaji. Valtioita ja kaupunkia ja myös henkilöitä identifioidaan oman historian kautta. Kuka sen paremmin tuntee kuin itse.

Kiitokset asiaan liittyvistä kommentteista vaimolleni Ritvalle.

Kursiivilla painetut tekstit ovat lainauksia aiemmista lehtijutuista tai blogeista.

Porissa 29. päivänä maaliskuuta 2021

Aimo Miinalainen

Ennen erilaista

Muuan Otto lahjoitti minulle kerran Raimo Huittisen piirroksen, jossa oli lisäksi laulun pätkää; ”..te luulette varmaan, että tota noin..” Se oli polkkaa se. Myöhemmin eräs toinen Otto tykkäsi, että voisin toimia isoisänään koska tämä oli niin kaukana.

Sittemmin opin, että kaikki muuttuu, myös vanhat opit. Vanhakin oppii. Eräs kertoi vanhusten palvelutalosta, jossa äijä sunnuntaiaamuna herättyään ensin lukee kuolinilmoitukset ja jos ei löydä niistä nimeään niin keittää vasta sitten kahvit. Benjamin Franklin kirjoitti aikoinaan ystävälleen: ”Muuta ei ole taattu kuin verot ja kuolema.”

Suuret ikäluokat syntyivät sodan jälkeen. Lapsi tuo leivän tullessaan, saatettiin sanoa. Perhekoot olivat suuria myös kaupungeissa. Koko vuosikymmen oli nousun aikaa. Jälleenrakentaminen oli voimissaan.

Nousua avittivat sotakorvaukset, Helsingin olympiakisat vuonna 1952 ja Armi Kuuselan valinta Miss Universumiksi. Neuvostoliitto palautti Porkkalan Suomelle vuonna 1956.

Sairastamisista kansan muistiin jäi aasialainen kuume vuonna 1956-57. Kyseessä oli koko Suomea ravistellut pandemia, joka sairastutti kolmasosan (?) lapsista tietyillä paikkaseuduilla. Aasialaiseen, kuoli 1957 1800 suomalaista ja koko maailmassa 2-4 miljoonaa.

Nykykaaan verrattuna oli niukkaa. Jopa köyhää, paitsi lapsena myös erityisesti varhaisnuorena, jolloin vertailukohtaa oli ja köyhän pilkkaajikin. Ankeat ja ilottomat sotavuodet ikään kuin jatkuivat 50-luvulla, mutta ei siitä niin välitetty. Vaatteita ja mm. saappaita paikattiin. Paikka paikan päälle, markka markan päälle. Mutta kaikkea oli mitä tarvittiin. Se riitti. Ja rikasta oli silti elämä. Muuallakin kuin meillä. Helsingissä oli lättähatut ja jenkkikutat, se oli maaseutukaupungin vastakohtaa.

Kylmä sota tai maailmansodanjälkeinen köyhyys ei koskettanut niin pahasti koska miltei kaikilla oli muutakin murhetta. Vertaistukiryhmää samalla miltei joka kulmassa, naapurustossa. Niukkaa oli ja huoletonta. Kovaa ja ääneen naurettiin vaikka jälkikäteen ajatellen oli olevinaan kurjaa. Iloa antoivat paitsi kaverit myös lemmikit, kissat ja koirat. Se olikin meidän, erisäätyisten, ainoa peritty etuoikeutemme.

Nykypäivänä joku sosiaalipsykologi arvioisi ettei nk. sosioekonominen luokkamme ja ei ollut mitenkään kehuttava. Mutta mitä siitä. Monilla, miltei kaikilla oli sama. Mielenterveydellinen perhehistoriakin voi olla mitä on. Mutta sen olen oppinut, että luonnon keskellä vietetty lapsuus tuottaa vanhempea mielenterveyttä aikuisena. Aikuiset ympärillämme olivat selviytyneet sodasta ja osasivat hyvin sopeutua siviilielämään. ”Parempi köyhän kunnia kuin rikkaan häpeä.”

Kotimme oli uskovainen, helluntailainen. Kouluaineissa pärjäsi aina uskonnossa ja kokouksissaan, jumalanpalveluksissa oppi, että seurakuntaan voi kuulua myös huumori. Jumalanpalveluksissa kuuli nauruakin.

Mutta kuri kova tai ainakin hyvä. Niukkaa oli. Varhaislapsuudessani asuimme Porissa Tullipuominkadulla, jonka aiempi nimi oli Kruununprinsinkatu. Puutalokorttelia oli, ulkohuussit ja kaikki. Rottiakin ilmeni. Lastenkaitsesta ei ollut. Kakarat olivat päivät ulkona mitä nyt välillä huudettiin syömään. Jos ruoka ei kelpannut niin ulos vaan ja pois pöydästä. Ja lautanen syötiin aina tyhjäksi, sodanjälkeinen hyvä oppi kelpaisi hyvinvoinnin aikainakin.

Ulkohuussien tyhjennys oli 5. kaupunginosassa tietääkseni Lehden työtä. Kuudennessa osassa tietääkseni samaa tärkeää hommaa teki Ketola. Viikkariksi ja kuukkariksi kaupunginosia alettiin sittemmin kutsua.

Kesät oltiin milloin missäkin ja työtä teetettiin niillekin jotka vähän ns. kynnelle kykeni. Herralahden urheilukenttä oli lähellä ja siellä käytiin välillä juoksemassa. Leikittiin Voitto Hellsteniä ja Pentti Rekola.

Kesällä käytiin Kirjurinluodolla uimassa ja silloinen uimalaitos oli puusta. Mutta myös ns. eturannalla uitiin. Soutajien avulla joki ylitettiin. Yksi oli tuttumme, Kaipainen nimeltään. Hänellä oli ns. molskihousut, joista oli ylpeä. Iso ja hieno siipirataslauttakin oli ylimenoa varten. Poriin rakennettiin maauimala vuonna 1957 ja se kuuluu Suomessa 50-luvulla rakennettujen maauimaloiden edustavaan joukkoon yhdessä Riihimäen, Rauman ja Hämeenlinnan ja Helsingin Kumpulan maauimaloiden kanssa.

Lähellä olleella Pallokentällä käytiin joskus katsomassa pelejä. Oli PPT ja PoPa. Toisella punaiset paidat, toisella siniset. Punapaitaista PPT:tä kannatti Hennalan sakki, sieltähän seura oli kotoisin. Myöhemmin siitä tuli FC Jazz. Käytössä olleet ruskeanväriset jalkapallot olivat järjestään monen kertaan paitattu.

Kirjoittaja on Aimo Antero Johannes Miinalainen (s.1950). Opiskellut mm. Tampereen yliopistossa (hall.kand.) Työuransa teki Helsingissä, Porissa ja Ulvilassa. Harrastaa luontoliikuntaa, hiihtoa, jääpalloa, uutta sekä vanhaa kirjallisuutta ja kirjoittamista. Asuu Porissa vaimonsa Ritvan kanssa. Kolme lasta ja neljä lastenlasta.

Kirja kertoo Aimon lapsuudesta, nuoruudesta, aikuisiästä ja eläkeajasta. Se kertoo varsinkin työelämän kokemuksista sekä näkemyksistä maailmanmenossa yhden suomalaisen maakuntakaupungin yhden tavallisen ihmisen perspektiivissä. Se on kirjoitettu korona-ajan kurittaessa suomalaisia. Osa kirjoituksista on siteerausta kirjoittajan aiemmista blogeista.

BoD

